
Väärtuspõhine haridus

Toomas Jürgenstein
Hugo Treffneri Gümnaasium

-
- Väärtusvaba haridust ilmselt pole olemas. Mitmeid esmapilgul väärtustega vähe seonduvaid detaile nimetatakse W.Raeperi ja L.Smithi õpikus „Pilk ideede maailma“ varjatud õppekavaks.
-

Varjatud õppekava

- Kui kool nõuab koolivormi, mida siis sellega õpetatakse?
- Kui õpetajat on keelatud kutsuda eesnime pidi, siis mida sellega õpetatakse?
- Kui õpilased istuvad pingis ühekaupa, mida siis sellega õpetatakse?
- Kui enamik tundidest sisustavad õpetajad ja õpilastel on vähe sõnaõigust, mida siis sellega õpetatakse?
- Kui õpilastele ei räägita nende kirjalikest tehtud kodutöödest, mida siis sellega õpetatakse?

W.Raeper, L.Smith "Pilk ideede maailma"

-
- Pakuksin välja mõned ettevaatlikud üldistused selle kohta, missugused seisukohad domineerivad tänases koolis väärtuste alal.
-

Mõõdetavad väärtused domineerivad

- Koolis kipuvad sageli numbriliselt mõõdetavad väärtused ülekaalukalt domineerima: riigieksamite ja olümpiaadide tulemused, sissesaajad kõrgkooli jne. Raskesti mõõdetavad väärtused, mis sageli nõuavad sama suurt tööd ja pühendumust, jäävad tahaplaanile.

HTG põhieesmärk arengukavas oli

- Kool valmistab õpilased ette edukaks kõrgkooli sisseastumiseks (Arengukava 2003-2006)
-

Parimad lõpetajad minu klassis 2006

- Kuldmedaliga lõpetas viis minu klassi õpilast, kes sügisel jätkasid järgnevalt:
    - Sigrid - TÜ ajalugu
    - Mariliis – Dijon, Sciences Po
    - Helen - TÜ eesti filoloogia
    - Pille - Saksamaal, vabatahtlik teenistus
    - Eike – Töö Edinburghis
- Minu klassi kuldmedalistide tulemused täitsid arengukava põhieesmärgist vaid 60%
-

HTG põhieesmärk arengukavas on

- .. ja meile tundus, et vana arengukava oli olnud liialt numbrilise tulemuskeskne. Seega sõnastasime põhieesmärgi uuesti:
  - Kool annab õpilastele oskuse otsustada ja valikuid teha haridustee kavandamisel ja edasise elu kujundamisel (Arengukava 2007-2010)
  - Kool kujundab õpilastes oskuse otsustada ja valikuid teha haridustee kavandamisel ning edasise elu kujundamisel (Arengukava 2011...)
-

-
- Teiseks olen märganud, et väärtuste puhul domineerib reegliline (lubatud-keelatud), mitte loov mõtlemine. Aga võiks ka loovalt.
-

Religioosete sümbolite keeld Prantsusmaa riiklikes koolides

- Vastavalt 2004. aastal jõustunud seadusele on Prantsusmaa riiklikes koolides keelatud kanda silmatorkavaid religioosseid sümboleid: moslemi pearätte, suuri riste, juudi pigimütse jne.

-
- Paljud Prantsusmaal elavad moslemitüdrukud lähenesid sellele keelule loovalt ja hakkasid parukaid kandma.
-

-
- Kolmandaks olen märganud, et väärtuste filosoofiliste ja religioossete alustega tegeletakse vähe.
-

Näiteks võiks õpilane olla tuttav järgnevate käitumissoovituste juurtega

- Ära tee seda, mida Sa ei taha, et teised sulle teeksid
  - Käitu nii nagu sa tahaksid, et teised sinuga käituksid
  - Käitu nii, et sinu käitumine võiks olla üldine reegel
  - Inimkäitumise eesmärgiks peaks olema võimalikult suur kasu võimalikult paljudele
  - Igaühelt tema võimete kohaselt, igale tema vajaduste kohaselt
  - Inimene peaks oma käitumises lähtuma aukartusest elu ees
  - ...
-